

прѣзъ 1860—1883 г. Непълна е и статистиката на Ризова; врѣмето не позволявало да се направи нѣщо по-добро. Много отъ недостатѣцитѣ на турскитѣ нофузни списъци се повтарятъ въ статистиката на Ростковски, която черпи главно отъ тия турски извори. Съ голѣми достоинства е статистката на отличния познавачъ на Македония В. Кжнчовъ, въ книгата му — Македония, етнография и статистика, София 1900. Кжнчовъ си е послужилъ съ данни, събирани чрѣзъ българскитѣ общини въ села и градове, съ турскитѣ салнамета и съ лични свѣдѣния. Отъ най-ново врѣме, 1913 г., е статистиката на Солунския и Битолския вилаети отъ Ат. Халкиопуло, бивши секретаръ на грѣцкото консулство въ Скопѣе, помѣстена въ в. *Ἀθήναι*, броеветѣ отъ 23 мартъ до 23 априлъ сжщата година (*Ἡ Μακεδονία, ἐθνολογικὴ στατιστικὴ τῶν βιλαετιῶν Θεσσαλονίκης καὶ Μοναστηρίου*). За точностъ въ тая статистика и дума не може да става. Авторътъ е озаглавилъ работата си „етнологическа статистика“, пѣкъ сетнѣ е смѣсилъ народностъ и вѣра, та между „елинитѣ“ освѣнѣ гърцитѣ туря и всички ония християнски народности, които сж подвѣдмоствени на грѣцката Цариградска патриаршия, па били тѣ по езикъ славѣни, власи, албанци (*ὀρθόδοξοι Ἕλληνες — ἑλληνοφῶνοι, σλαβόφῶνοι, ἑλληνοβλαχοί, ἀλβανόφῶνοι*). За да увеличи пѣкъ още повече броя на гърцитѣ, авторътъ е приелъ въ лоното на елинството и циганитѣ, стига тѣ да признаватъ патриарха; такивато цигани той зове „елини отъ цигански произходъ“ (*Ἕλληνες ἀθιγγανικῆς καταγωγῆς*). Това ориенталско схващане на понятието народностъ системно се култивира въ грѣцкия печатъ и е общо у турци и гърци. Не е чудно слѣдвателно, дѣто въ грѣцкия вѣстникъ *Νέα ἡμέρα* отъ 1 ноември 1914 г. се заявяваше, че въ Македония нѣма българска народностъ; ония, които говорѣли български, били гърци, защото се намирали подъ властѣта на патриаршията: „Нѣма по-чисти гърци отъ българогласнитѣ патриаршисти“ ...¹⁾

1) За това типично грѣцко схващане ще приведа извадки отъ една дописка на грѣцки войникъ, попадналъ на служба въ българското с. Нестрамъ въ Костурско, дѣто има и грѣцко училище. Дописката е помѣстена въ в. *Ἑλλάς*, брой 10 отъ 1913 г. „Но онова, което ми направи впечатление, казва дописникътъ грѣкъ, бѣха училищата: зарадвахъ се, като видѣхъ, че учителитѣ... сж съсредоточили цѣлото си внимание не да учатъ дѣцата на граматически правила, а да имъ дадатъ национално образование. Учатъ ги хайдушки пѣсни и имъ сж забранили да говорятъ български, който е тѣхенъ майчинъ езикъ. По такъвъ начинъ се спаси елинизмътъ въ Македония. Въ Нестрамъ има и дѣвическо училище. Учителкитѣ му сж много хубави“ (*Ἀλλὰ ἐκεῖνο τοῦ*